

Бул. "Цариградско шосе" № 72,
1784 София
<http://www.issp.bas.bg>
е-поща: director@issp.bas.bg

Централа: (02) 979/ вътр.
Директор: (02) 875 80 61
Канцелария: (02) 877 34 92
Счетоводство: (02) 875 50 61

До Президента на Република България

До: Председателя на Комисията по образованието,
науката и въпросите на децата, младежта и спорта
към Народното събрание на Р България

До: Председателя на Министерския съвет на Р България

До: Министъра на образованието, младежта и науката

Копие:

До: Председателя на Общото събрание на БАН

До: И.д. Председател на БАН

Господа,

Приключилият неотдавна конкурс на Фонда за научни изследвания при МОМН "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетните области" бе проведен при многобройни драстични нарушения на законите и решенията на Народното събрание и МОМН, регулиращи материята, както и на собствения Правилник на Фонда. Нарушени са нормативни документи, норми за прозрачност, установени европейски практики. Всички тези нарушения хвърлят дълбока сянка на съмнение върху обявените крайни резултати от конкурса и обезмислят труда и амбициите на цялата научна общност от българските висши училища и научни институти, за които, според утвърдената от парламента "Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020", програмно-проектното финансиране е основният източник на средства.

Сред най-грубите формални нарушения на Правилника на Фонда са следните:

1. Националната стратегия формулира отчетливо 5 области за приоритетно финансиране на научни изследвания, важни за родната икономика, и предвижда заедно с това 15% от средствата за финансиране на фундаментални научни изследвания извън този кръг, "от полза само за световната икономика", но със значение за развитието на самите научни дисциплини. Според чл. 4. от правилника на фонда, "насърчаването на изследванията" е в тези направления. Ръководството на Фонда, обаче, преиначавайки до неузнаваемост и буквата и духа на Стратегията в частта за насърчаване на фундаменталните изследвания в посочения обем, тихомълком "дописва" свой шести измислен национален приоритет "Научни изследвания с приложения в педагогическата сфера", и разпределя над 6% от общия бюджет на проекти, свързани с манипулираната му формулировка.
2. Съгласно чл. 31 (1) от Правилника, "оценяването на научните проекти и програми се извършва от независими чуждестранни рецензенти при спазване принципите на безпристрастност, компетентност и избягване конфликта на интереси", а национални рецензенти - според ал.(2) - се допускат само за проекти, свързани с културно-историческото наследство и националната идентичност. В разрез с това, всичките над 1200 проекта са рецензирани само от национални рецензенти.

В оповестения на сайта на Фонда списък на националните рецензенти се откриват драстични случаи на конфликт на интереси на потенциални рецензенти, които в същото време са ръководители на проекти, спечелили финансиране, близко до максималното. Колко са рецензентите измежду останалите членове на спечелилите екипи остава само да се гадае.

3. Съставът на Изпълнителния съвет е формиран в нарушение на изискванията от чл.8 ал. (2), ал.(4) т.5 и ал.(5) за възрастта и квалификацията на членовете му и баланса между научните направления, които те представляват.

Оценката и класирането на проектите от конкурса са проведени в пряко противоречие с "Насоките за кандидатстване в конкурса" - официалният документ за условията, с които всички кандидати са длъжни да се съобразят при подготовката на проектите си. В частност:

4. Част II, т.1 от "Насоките" изключва участието в конкурса на "научни посредници": *Кандидатите трябва да са непосредствено отговорни за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действат в качеството на посредници.* В драстично противоречие с това, бенефициентите на 16 финансирани проекта на обща стойност близо 4 и половина милиона лева (над 20% от бюджета) са единствена организация без собствен научно-изследователски потенциал, т.е. "посредници" в най-чистия смисъл на думата.

Деморализиращото въздействие от нарушенията на нормативните разпоредби се задълбочава от пълната липса на прозрачност и информационното затъмнение около конкурсната процедура, в пълен контраст с утвърдената европейска и световна практика. Всъщност, **резултатите от конкурса не са и изобщо не се предвижда да бъдат оповестени!** Оповестен е единствено списъкът на победителите в конкурса, което - при вече установените множество формални нарушения - е крайно неубедително. Процедурата за "достъп до експертните оценки от страна на ръководителите на некласирани проектни предложения", необяснимо разтеглена в бъдещето, е очевиден опит за отлагане на решението на възникналите проблеми и размиване на натрупаното напрежение.

Научният Съвет на ИФТТ-БАН счита, че отхвърлянето на всички, около 30 проекта, заявени от страна на един от водещите в Република България научни институти, в пълно съответствие с приоритета на Фонда „Нови материали и технологии”, без никаква предоставена експертна оценка, е скандално!

Резултатите от тази сесия не отговарят на декларираната политика на Фонда и показват, че Фонд „Научни изследвания” няма никакви приоритети. С парите за наука се финансират фирми, които не допринасят за икономическото развитие на страната. В тематично отношение Фондът не изпълнява утвърдената от парламента "Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020". Класираните проекти не създават условия за развитие на науката, като база за иновации, в резултат на което би трябвало да се очаква повишаване конкурентността на българската икономика. Така реализираната сесия създава условия за безконтролно разхищение на държавни средства.

Убедени, че резултатите от приключилия конкурс "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетните области 2012" отклоняват от реалното им предназначение не малка част от и без това оскъдните средства за програмно-проектно финансиране на научните изследвания в България, ние настояваме за:

- **Цялостна отмяна на конкурса и провеждане на нов конкурс**

Материалът е разгледан и приет на извънредно заседание на Научния съвет на ИФТТ, проведено на 27.11.2012 г.

Председател на Научния Съвет:

/проф. дфн Николай С. Тончев/

Директор:

/акад. Александър Г. Петров/

София, 27.11.2012 г.